

FAGFORBUNDET

INFORMASJONSBLAD TIL TILLITSVALGTE

omtanke
solidaritet
samhold

OSS

TILLITSVALGTE

JUNI NR. 4 | 05 | ÅRGANG 3 |

Vårt første ordinære landsmøte

SIDE 8

I dette nummer:

KLP blir ikke AS	2	Engasjerte pensjonister.....	6	Ansattes medvirkning	12
Valgkampen 2005	3	Hvordan tale overbevisende	7	Behov for folkevalgt styring.....	13
Tilfredsstillende resultater i lønnsoppgjøret.....	4	Fra landsmøtet 2005	8	Filmene om NKF og NHS.....	13
Har du oversikt over internasjonal fagbevegelse	4	Vi skal forandre Norge.....	10	Eksperimentering i eldreomsorgen..	14
		Landsmøtet sa ja til LO	11	Enklere å få yrkesskadeerstatning...	16
		Regjeringa svikter sykehusene	11	New Zealand-eksperimentet.....	16

KLP blir ikke AS

– en seier for Fagforbundet

– Fagforbundet har vunnet en viktig seier for de ansattes pensjoner. De skal ikke på børs. Fagforbundet har arbeidet mot en omgjøring av KLP i AS siden forslaget ble lansert for snart to år siden. Dette er en viktig seier for Fagforbundet, sier forbundsleder Jan Davidsen.

| TEKST: SIRI BAASTAD |

| FOTO: KARI-SOFIE JENSSEN |

Alle midler ble tatt i bruk av AS-tilhengerne for å overtale delegatene på KLPs generalforsamling til å stemme for AS. Det ble foretatt to voteringer. I første runde var 53 mot AS. I andre runde var 46 mot. Det var likevel en stemmes overvekt til AS-motstanderne. En omdanning til AS krevde to tredjedels flertall.

KLP er tjent med eiere som har et allsidig formål med sitt eierskap. Pensjon og investeringer handler blant annet om økonomi, velferd, etikk og finansiering. Et bredt samfunnsbevisst perspektiv gir også mest lønnsomhet på sikt.

– For oss var det åpenbart at en omdanning til AS ville sette selskapet på spill, og at dersom det ble AS ville tiden som selvstendig selskap være over. Nå blir verdiene i KLP – 140 milliarder kroner – fortsatt værende på norske hender, sier

Det har vært en tøff kamp – ikke rart at Stangnes og Davidsen er blide etter denne seieren.

styremedlem på vegne av arbeidstakerorganisasjonene i KLP-styret, Tove Stangnes.

I mer enn 50 år har KLP vært et gjensidig eiet selskap til beste for kommunene som eiere og kunder, og med trygghet for framtidige pensjoner for arbeidstakerne. KLP bygger på ideen om sosial og økonomisk trygghet for kommunale arbeidstakere og på et fellesskap mellom norske kommuner. Det er en del av det norske velferdssystem, som noe langt mer enn

en bedrift og et marked. Det har også vært en bærende idé i KLP at de kommuneansatte selv skal være med på å ta ansvar for utviklingen av pensjonsordningen de betaler inn til, og i styring og kontroll av hvordan pensjonsmidlene forvaltes.

Det er derfor sterke grunner, både faglig, økonomisk, samfunnsmessig og politisk for å opprettholde KLP som et gjensidig selskap. Til beste for eiere, kunder og arbeidstakere.

FAGFORBUNDET

Utgiver: Informasjonsavdelingen i Fagforbundet

Ansvarlig redaktør: Kari-Sofie Jenssen
kari-sofie.jenssen@fagforbundet.no

Fagredaktør: Morten Lundstein
morten.lundstein@fagforbundet.no

Layout: Kjell Olufsen/Informasjonsavd.

Forsidefoto: Øivind Møller Bakken

Redaksjonen avsluttet: 30. mai

Opplag: 20 000

Trykk: Aktietrykkeriet

Trå til i sommer

| TEKST: KARI-SOFIE JENSSEN |

– Vi tar ikke ferie hele sommeren. Det er litt roligere for de fleste av oss. Da kan vi bruke tiden til å prate sammen og verve noen nye bidragsyttere til Fagforbundets SOS-barneby, oppfordrer AU-medlem, Stein Guldbrandsen. Erfaring viser at det bare er å spørre en kollega, venn eller en i familien, vente på at kuponger er fylt ut og sende inn. – Lett som bare det, smiler Guldbrandsen. Guldbrandsen brenner for saken. Han

følger vervingen av bidragsyttere nøye. Teller og regner og er en smule utålmodig. Per i dag har vi nådd ca 20 prosent av målet. Det er sendt ut 15 000 innmeldingsblanketter og i tillegg har de stått både i Fagbladet og i OSS Tillitsvalgte.

Oppfordringen er klar; trå til i sommer! Følg med utviklingen på nettet; www.fagforbundet.no. Trenger du plakater, brosjyrer eller annet materiell, kan det lastes ned på samme sted. Eller kontakt informasjonsavdelingen eller posten i Keyserstgt.

– Valget i år er på mange måter et skjebnevalg, sier Wegard Harsvik, som leder Fagforbundets valgkamparbeidet i forbundets administrasjon.

Valgkampen 2005 – nytt flertall, ny politikk

| TEKST: INFO |

– De siste fire årene har det borgerlige stortingsflertallet gjennomført og lagt til rette for en lang rekke tiltak som strider mot interessene til medlemmene våre. Nå må vi ut og fortelle folk hva som faktisk er i ferd med å skje, oppfordrer Harsvik. Vi trenger et nytt flertall!

Det politiske grunnlaget for valgkampen skulle være klart nok: Bondevik-regjeringen har med støtte fra Fremskrittspartiet prioritert skattelettelse til de som har mest fra før, foran satsing på fellesskapet. Det har gitt oss en kommuneøkonomi i krise og en sykehussektor under sterkt press. Regjeringen har vært en pådriver for privatisering og nedbygging av offentlige tjenester, svekket arbeidstakernes opparbeidede rettigheter og underfinansiert fellesskapet. Målet for valgkamparbeidet må være å få valgt politikere i storting og regjering som står oss nært politisk. Det vil si at de prioriterer offentlig velferd framfor privat forbruk, og satser på fellesskapet og samarbeid med de ansatte framfor privatisering og konkurranseutsetting.

Møte medlemmene

– Det er derfor maktpåliggende for våre medlemmers interesser at vi får et nytt flertall på Stortinget, og en regjering som jobber med oss, og ikke mot oss, sier Wegard Harsvik. Forbundsstyret har vedtatt at arbeidsplassbesøk og kontakt med medlemmene skal være det viktigste virkemidlet. Fagforbundet vil produsere fem forskjellige løpesedler, som med utgangspunkt i enkeltmedlemmer viser hvilket valg vi står overfor. Disse løpesedlene vil være klare i begynnelsen av august. Medlemmene vil også være sentrale i annonsakampanjen forbundet planlegger de siste ukene fram mot valget.

– I tillegg lager vi en oversikt over konsekvensene av privatisering som kan skrives ut fra nette, og det blir også lagd andre argumentasjonssamlinger, enten fra oss eller fra LO, som blir lagt ut fortløpende. Vi lager også plakater

Som i 2003 deler forbundet sentralt etter søknad ut midler til valgkamp ut over det ordinære. Det fordeles etter følgende kriterier:

- Enkelttiltak som kan sette en regional eller nasjonal dagsorden, gjennom å fokusere på Fagforbundets saker på en ny, spennende og utradisjonell måte.
- Kampanjer som i særlig grad når direkte ut til medlemmer og/eller innbyggere.

Søknad fra fagforeninger må gå via

fylkenes valgkampgrupper, som vurderer, koordinerer og sender søknad for prosjekter i fylket.

– I 2003 hadde vi flere vellykkede prosjekter med det vi kalte «Operasjon Dagsverk». Der gikk de ansatte inn for å øke kvalitet og omfang på en tjeneste, for å vise hva man kan få til med mer ressurser. Flere steder ble det arrangert «drømmedag» på sykehjem, andre hadde gratis kino eller kollektivtransport. Vi fikk mange veldig positive oppslag i media både lokalt og nasjonalt, og ønsker derfor å gjenta suksessen, forteller Wegard.

Får vi alle medlemmene i Fagforbundet til å stemme, så vinner vi valget.

Foto: Jan Lillehamre

Tilfredsstillende resultater i lønnsoppgjøret

– Vi er ferdige med tariffoppgjøret i de fleste store avtaleområdene, forteller leder av forhandlingsenheten i Fagforbundet, Ann-Mari Wold.

| TEKST OG FOTO: MORTEN LUNDSTEIN |

– Generelle tillegg og heving av minstelønnsatsene går igjen i flere avtaleområder. Satsing på kompetanseutvikling og trygge pensjonsforhold er også viktige elementer. Sist men ikke minst har oppgjøret ivaretatt både lavtlønnede og behovet for likelønn, understreker Ann-Mari Wold.

KS

I kommunesektoren fikk medlemme våre et tillegg allerede 1. januar i år. Ved vårens oppgjør ble det på toppen av dette gitt et flatt tillegg på 2000 kroner og en justering av minstelønnsatsene med 3000 kroner på alle trinn unntatt det øverste. De på øverste trinn fikk i stedet økt sin minstelønn 1. januar i år. Videre er partene enige om å satse på kompetanseutvikling og å fortsette arbeidet mot uønsket deltid.

Navo Helse

I spesialisthelsetjenesten fikk medlemmene våre et generelt tillegg på 4000 kroner med virkning fra 1. juli. I dette tillegget er tillegget fra A 1-forhandlingene tidligere i vår inkludert. Minstelønnsatsene ble hevet med 3000 kroner for alle unntagen medlemmer som har 10 års ansiennitet eller mer. For disse medlemmene ble det allerede under oppgjøret i fjor enighet om å heve minstelønnsaten med 7000 kroner fra 1. juli i år. Det generelle tillegget kommer på toppen av denne minstelønnsaten. Dessuten var det en viktig seier at vi fikk arbeidsgiver med på å fryse pensjonsforholdene ett år til. Partene har også forpliktet seg til å arbeide med å fremme kvalitet og faglig forsvare i helsetjenesten.

Oslo kommune

I Oslo gis det et tillegg på 1,40 prosent på alle lønnstrinn, tillegget skal minst

utgjøre 4000 kroner fra 1. mai. Også i Oslo var det et klart siktemål å legge vekt på lavtlønna, likelønn og ta hensyn til langtidsutdannede.

Staten

Alle ansatte får et lønnstrinn mer, noe som gir minimum 4000 kroner. Heller ikke her ble det avsatt penger til lokale forhandlinger.

SAMFO

I mellomoppgjøret for boligbyggerlagene fikk de ansatte en lønnsøkning på en krone timen, eller 1950 kroner per år med virkning fra 1. april 2005.

KA

Fagforbundet og Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon er enige om et generelt tillegg på kr. 2000 som er inkludert i endret minstelønn. Arbeidstakere under 18 år fikk i stedet tillegg som varierer med alder.

Hvordan få vite mer?

Mer informasjon om vårens mellomoppgjør kan du finne ved å gå inn på internettsiden vår, www.fagforbundet.no, forteller Ann-Mari Wold. Her har vi også lagt ut de fullstendige protokollene fra de forskjellige avtaleområdene.

Hvem gjenstår?

– Jeg vil understreke at vi fremdeles ikke er helt ferdige med vårens lønnsoppgjør, legger Wold. – Vi har startet forhandlingene med HSH i det såkalte HUK-området helse, utdanning og kultur. Disse forhandlingene sluttføres i begynnelsen av juni.

Leder av forhandlingsenheten i Fagforbundet, Ann-Mari Wold.

Har du

Ikke det? Ikke så rart, fordi det finnes mange forskjellige sammenslutninger. Dessuten har de forskjellige navn på engelsk og norsk. I tillegg brukes det ofte forkortelser, og da blir gjerne forvirringen total.

| TEKST: TONE ZANDER |

De viktigste organisasjonene, eller i alle fall de vi hører mest om i Fagforbundet er ISKA, EPSU, UNI og ILO. Dessuten hender det vi hører betegnelsen FFI. Her kommer en liten oppklaring av navn og forkortelser, og noen fakta om disse organisasjonene. I internasjonal fagbevegelse er det stor sett engelsk som er hovedspråket, så det kan være nyttig å vite navnet på engelsk også. Enkelte av de internasjonale organisasjonene, er forholdsvis gamle. ILO har eksistert siden 1919, ICFTU siden 1949, mens den eldste globale organisasjonen er ISKA som ble etablert i 1907.

Internasjonalen for stats- og kommuneansatte (ISKA)

ISKA organiserer mer enn 600 fagforbund over hele verden. ISKA er en global organisasjon, og representerer mer enn 20 millioner arbeidere som jobber innafør offentlig sektor. Fagforbundet er en av medlemsorganisasjonene, og blant de ti største forbundene i ISKA. På engelsk heter organisasjonen Public Services International, som forkortes til PSI.

ISKAs hovedarbeidsområder

– Å hjelpe medlemsforbundene til å bygge opp gode, offentlige tjenester – til beste for arbeiderne og samfunnet.

– ISKA tar initiativ til globale kampanjer i sektorer som vann, energi og helse.

oversikt over internasjonal fagbevegelse?

- ISKA arbeider for likestilling, likelønn og arbeidstakernes rettigheter.
- ISKA har et stort engasjement i oppbygging og utvikling av fagforbund, særlig i andre deler av verden enn den nordlige og vestlige.
- ISKA er engasjert i den internasjonale debatten, og jobber aktivt for å fremme fagbevegelsens synspunkt overfor WTO, Verdensbanken, med flere.

Mer om ISKA kan leses på www.world-psi.org (mye viktig informasjon ligger her).

Europeisk sammenslutning for stats- og kommuneansatte (EPSU)

EPSU organiserer 216 fagforbund for stats- og kommuneansatte i Europa. Samlet har disse fagforbundene ca 8 millioner medlemmer. Fagforbundet er medlem i EPSU. Som det framgår av navnet, jobber EPSU mest med spørsmål som er viktige for fagforbund i Europa. EPSU gjør ikke det samme internasjonale, solidaritetsarbeidet som er en viktig del av ISKAs arbeid. EPSU fulle navn på engelsk er European Federation of Public Service Unions.

EPSUs prioriterte arbeidsområder er:

- Offentlig sektor i en utvidet Europeisk Union. EPSU vil videreføre den europeiske velferdsmodellen som baserer seg på offentlige tjenester av god kvalitet, sterke fagorganisasjoner, en vel fungerende sosial dialog og kollektive avtaler.
- Offentlig sektor i EU. EPSU er bekymret for innholdet i tjenstedirektivet, og kjemper for at det skal trekkes tilbake.
- Sammen med ISKA forsøker EPSU å etablere faglige strukturer for arbeidere i multinasjonale selskap. EPSU og ISKA

jobber sammen mot privatisering av offentlig sektor.

- EPSU forsøker å koordinere en europeisk lønnspolitikk, og utvikle en europeisk agenda innenfor sektorer og mellom sektorene.
- EPSU slåss mot EU-direktiv om nye arbeidstidsregler.

Mer om EPSU kan leses på www.epsu.org

Union Network International (UNI)

UNI er en forholdsvis ny global sammenslutning for fagforbund som organiserer ansatte i handel, finans, media, opplæring, tekniske yrker, tekstilarbeidere, fagarbeidere, EL og IT, grafisk sektor, boligselskap, private helse-tjenester, frisorer med flere. 900 fagforbund med til sammen 15 millioner medlemmer er med i UNI.

UNI er et nettverk som fremmer internasjonalt samarbeid mellom medlemsforbundene, slik at de skal bli bedre i stand til å håndtere multinasjonale arbeidsgivere og internasjonale institusjoner. I og med den økende globaliseringen og ny teknologi, så er det mer utveksling av arbeidskraft og flere av UNIs medlemmer i ulike land arbeider for samme, globale arbeidsgiver.

UNI har sitt hovedkontor i Nyon/Sveits og webadressen er www.union-network.org

Andre store organisasjoner

ILO – International Labour Organization/ Den internasjonale arbeidsorganisasjonen er en del av FN systemet. Organisasjonen arbeider for sosial rettferdighet, internasjonalt anerkjente menneskerettigheter og arbeidstakernes rettigheter. ILO utar-

beider internasjonale standarder for arbeid, som alle FN landene er forpliktet til å følge opp. ILOs minimums standarder for grunnleggende rettigheter er:

- Frihet til å danne organisasjoner
- Rett til å organisere seg

- Kollektive forhandlinger
- Avskaffelse av tvunget arbeid
- Like muligheter og likeverdig behandling
- Dessuten andre standarder som regulerer betingelsene på alle områder av arbeidsrelaterte spørsmål.

- Innafor FN-systemet har ILO har en unik partssammensatt struktur hvor arbeidstakerne, arbeidsgiverne og regjeringene deltar som likeverdige parter i de styrende organene.

ILO har hovedkontoret sitt i Geneve/ Sveits og webadressen er www.ilo.org

FFI – Frie Faglige Internasjonale som på engelsk heter International Confederation of Free Trade Unions, forkortet til ICFTU. FFI organiserer hovedsammenslutningene, og LO i Norge er medlem. Som LO-medlemmer er derfor Fagforbundet også en del av FFIs 145 millioner medlemmer i 154 land.

FFI har nære forbindelser med European Trade Union Confederation (TUC) som også inkluderer alle FFIs europeiske medlemmer.

FFI samarbeider med ILO, og dermed FN-systemet. I tillegg fremmer FFI arbeidstakerorganisasjonenes interesser overfor internasjonale institusjoner som Verdensbanken, Verdens handelsorganisasjon (WTO) og Det internasjonale pengefondet (IMF).

Hovedkontoret til FFI ligger i Geneve/ Sveits, og webadressen er www.icftu.org

Nordiske sammenslutninger

Offentlig ansatte i Norden har også dannet sammenslutninger, og Fagforbundet er med i Kommunalansattes Nordiske Samarbeide (KNS) og Nordens Offentlig ansattes Faglige Samorganisasjon (NOFS). I KNS er det kun forbund som organiserer ansatte i kommunene som er medlem, mens i NOFS finner vi forbund som organiserer ansatte i både stat og kommune.

Engasjerte pensjonister i Fagforbundet!

Snøkledd fjell badet i vårsol dannet en vakker ramme rundt konferansen for Fagforbundets pensjonister i Hammerfest 2.–4. mai. Et stramt program sørget for at pensjonistene var travelt opptatt av langt mer enn å nyte Finnmarksnaturen disse tre dagene.

Pensjonistutvalget valgte blant annet både nytt styre, diskuterte retningslinjer for vedtektene og vedtok ny handlingsplan. Ikke minst var engasjementet stort når det fremtidige pensjonssystemet ble debattert.

Et godt, offentlig pensjonssystem

– Folketrygden må fortsatt være bærebjelken i pensjonssystemet, understreker pensjonistutvalgets leder Reidar Tjøstheim. – Vi må sikre et offentlig pensjonssystem på et anstendig nivå, og opprettholde en årlig G-regulering av pensjonene. AFP-ordningen må også fortsette, og alle må sikres en tjenstepensjon som er bygd på brutto-pensjonsordningen i offentlig sektor.

Eldreomsorgen viktig

– Ellers viste debatten om ny handlingsplan at eldreomsorgen opptar oss sterkt, forteller Reidar. – Alle som har behov for det må sikres god pleie og tilstrekkelig omsorg. For å trygge gode pensjoner og en god eldreomsorg har vi utviklet et nært og godt samarbeid med Norges Pensjonistforbund. Vi er også representanter i styret. Fagforbundet har til sammen hele 75 000

pensjonister, et tall som inkluderer både alders- og uførepensjonister.

Sikret representasjon

– Men jeg vil også få understreke hvor godt samarbeid vi har med ledelsen i Fagforbundet, understreker Reidar. Vi er sikret god innflytelse gjennom representasjon både i Forbundsstyret og i Landsstyret.

Nytt styre i Pensjonistutvalget

Det nyvalgte styret er:

- Reidar Tjøstheim, Rogaland (gj.v.) leder
- Bjørg Solheim, Sogn og Fjordane (ny), nestleder
- Jon Åse, Telemark (ny)
- Bjørg Hageløkken, Oppland, (ny)
- John Johnsen, Møre og Romsdal (ny)
- Karnlisbeth Haarseth, Oslo (gj.v.)
- Gunnar Pedersen, Finnmark (gj.v.)
- Kari Solberg, Hordaland (ny) uføre-representant
- Gunvor Reidarson, Vestfold (gj.v)

Etter valget ønsket Reidar Tjøstheim de nye styrerepresentantene velkomne samtidig som de som forlot styret fikk en varm takk for innsatsen.

Hvordan skal du tale overbevisende?

I høst var Informasjonsavdelingen på hytta til Jern og Metall på Langebåt, Nesoddlandet. Her fikk vi to morsomme timer med Espen Holm, som er historieforteller og forfatter.

| TEKST: HANS JACOB JACOBSEN |

Han mener at de beste lederne er de som kan fortelle en god historie. Han mener at fortellerkunst hjelper deg å kommunisere godt, bli hørt og få gjennomslag for egne ideer.

Mange i Fagforbundet kunne hatt nytte av det han fortalte. Derfor skal vi gjengi noen av hans poenger. Men først skal vi minne om at; enten du er i fagforeningen, i borettslaget eller på torget 1. mai – og du skal tale – og sommerfuglene slår vilt med vingene, da kan du tenke på Carl I. Hagen. Han skriver: «Selv ville jeg gjerne være med, men var for nervøs og sjenert.» Hagen forteller i sin selvbiografi at han brant etter å si sin mening, men hjertet banket slik og han var livredd for å dumme seg ut.

Jada. En av Norges kanskje fremste retoriker har ikke våknet som «geni». Han har arbeidet seg fram til denne posisjonen.

Men tilbake til Espen Holm. Hans poenger om en god fortelling er:

• Mennesker – ikke ting

Du må fortelle om mennesker og ikke ting. Vi liker å kjenne oss igjen i historien. Da blir vi engasjert. Skal du fortelle om en fagforening som vervet mange medlemmer, skal du fortelle om menneskene i denne foreningen og hva de gjorde. Holm sier at «Pizza handler ikke om deig og tomatpuré, men en hyggelig kveld med venner.»

• Gjenkjennelse

Når du beskriver folk, kan du med fordel gjøre det gjennom handling. For eksempel trenger du ikke å si at hun var nervøs, du kan i stedet si at hun hadde klamme hender og et flakkende blikk.

• Personer trenger et mål

De personene du beskriver må ha et mål. For eksempel om at foreningen deres skal verve frisører. Hvis de ikke har et mål, har du ingen fortelling. Da bare eksisterer de, og intet skjer. Og det skaper ingen spenning.

• Personene gjør noe

Hvilke handlinger gjør «heltene»? De passive folkene sitter hjemme og venter på juleaften eller sommerferien.

Det er ikke interessant hva de mener om KFO eller Sykepleierforbundet. Men hva de gjør. Hvilke handlinger foretar de seg?

• Show, don't tell

Dette er et uttrykk fra filmens verden. Vis, ikke fortell. Du skal ikke fortelle at heltinnen kaster seg rundt halsen på helten, men vise at hun gjør det. Du har selvsagt ikke en indre filmframviser, som du kan slå på foran forsamlingen, men du kan fortelle slik at de ser det for sitt indre øye, hva som skjer.

• Bruk stemmen

Det er helt utrolig, men jeg har hørt en lærer, som hadde opplevd en vanvittig spennende tur til Afrika. Han fortalte om hvordan han hadde blitt kidnappet av

kannibaler og nesten spist levende, men han levde ikke med i sin egen historie.

Han kunne like gjerne fortalt om en handlekur til samvirkelaget og hvordan han kjøpte fire melk og Dagbla fra i går. Stemmen var monoton, livløs, dau, kjedelig, søvndyssende m.m.

Hadde du sagt diksjon til ham hadde han svart; hæh?

• Glem ikke drama og konflikt

Når du skal fortelle om foreningen som skulle verve frisører, må du ikke glemme hun som ble gjenglemte i hårtørkeren. Livet er konflikter og drama. Du møter konflikter og hindringer. Fortell om dem.

• Tragedie eller solnedgang

Foreningen, som skulle verve frisører klarte 114 nye medlemmer, i motsetning til en likende forening i Sør – Trøndelag, som mister 37 medlemmer, fordi de var allergiske mot Elnett hårspray.

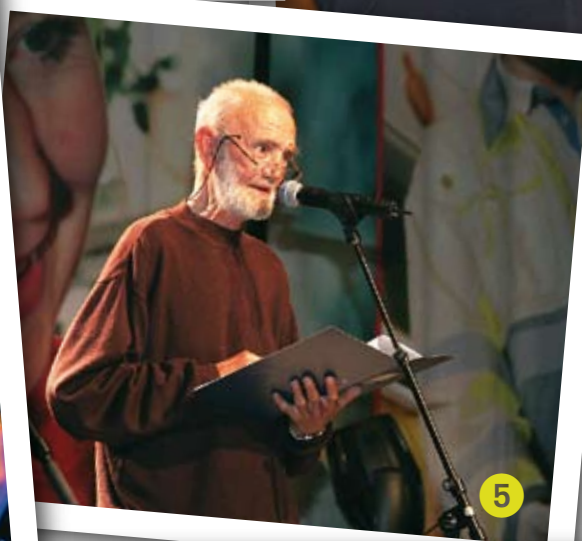
I historien din må du legge fram resultatet av bestrebelsene.

• Et genialt forslag fra Espen Holm

Det Espen Holm hittil hadde fortalt var ikke de heiteste nyhetene. Men da han fortalte om hvordan du kunne fortelle – eller huske hva du skulle fortelle, følte jeg geniet rørte ved skulderen min. Det gikk i enkelhet ut på å tegne historien. Rett og slett lage deg et storyboard. Et storyboard er en rekke tegninger, som brukes i filmproduksjon, for å vise hvordan filmen skal bli. Jeg gjorde nettopp dette på Langebåt, og historien satt som spikret. Hver gang jeg så på tegningen kom jeg på «hva som kunne skje etter det, og det, og det».

Det var to svært nyttige timer som vi fikk. Og for dem som vil lese mer om dette, se: På Bjørnens Rygg – forretningskvinnen som historieforteller. Se også: www.elixirbok.no

LANDSMØTET 2005

2

3

6

7

Et landsmøte som svinger

| BILDETEKSTER: KARI-SOFIE JENSSEN |

(1) Tove Stangnes tok avskjed med Fagforbundet. Her i en svingom med Jan Davidsen. Arbeidsfellesskapet er over, men helt sikkert ikke vennskapet. (2) Landsmøtet hadde mye å by på, blant annet forrykende fiolinspill fra Sambandet. (3) Landsmøtet er satt. Delegater og gjester er på plass. Under åpningen var det bortimot 1000 mennesker til stede. Salen var dekorert med bilder av Fagforbundets medlemmer. (4) Anne Grete Preus fikk opp pulsen i forsamlingen. (5) Og Odd Børresen fikk den ned igjen og smilene kom fram. (6) Medlemmer og ansatte imponerte med ellevill humor. (7) Og Stoltenberg takker og bukker da han får hjelp av Davidsen til å ta på seg båndet med Make poverty history. (8) Fagforbundets korsangere kom fra hele landet. Det er ikke mange forbund i landet som er så glade i å synge som Fagforbundet. (9) Åge Aleksandersen var absolutt med på å få landsmøtet til å svinge.

Mer om landsmøtet; www.fagforbundet.no

9

LANDSMØTET 2005

Foto: Kari-Sofie Jenssen

Make Poverty History – avskaff fattigdommen – er en av Fagforbundets viktige kampsaker i tida fremover.

Vi skal forandre Norge

Fagforbundets leder Jan Davidsen vil bruke organisasjonens styrke for å bidra til en ny regjering etter høstens Stortingsvalg. Men han understreker samtidig at Fagforbundet vil stille klare krav til en rød-grønn regjering.

| TEKST: TONE ZANDER |

Åpningstalen gav klare bud om at Fagforbundet vil fortsette kampen for å forbedre og trygge velferdsstaten, sikre innbyggernes behov for gode offentlige tjenester og en rettferdig fordeling. – Det dreier seg om å gjenskape tillit, gjenerobre styring og utvikle tjenester med en kvalitet som svarer til innbyggernes ønsker og behov i hverdagen, sa Davidsen.

– Med en ny regjering forventer vi at vi får medspillere i dette arbeidet, men så lenge premissene er at vi skal forbedre de offentlige tjenestene for innbyggerne, samtidig som vi skal skape bedre, tryg-

gere og mer interessante arbeidsplasser for våre medlemmer, ja, så skal det ikke stå på oss. Vi ønsker endring – vi krever endring, sa Davidsen til stor applaus fra de rundt 430 delegatene i salen.

Davidsen ble også belønnet med applaus etter å ha orientert om Fagforbundets omfattende internasjonale engasjement og solidaritetsarbeid. Han nevnte spesielt arbeidet for å bekjempe HIV/AIDS, oppbyggingen etter tsunamien og forbundets egen SOS-barneby, samt Fagforbundets tilslutning til den globale kampanjen for å avskaffe fattigdommen – Make Poverty History!

– Vi må vinne høstens valg, det er ikke nok, men det gir oss muligheten til å for-

andre Norge i vår retning, og denne muligheten skal vi benytte. Vi skal ta ut en ny politisk kurs! Vi skal fremme demokrati, omfordeling og velferd – for ikke å si omtanke, solidaritet og samhold! Det er tid for allianser, det er tid for forandring – vår forandring, sa Davidsen til jublende applaus. Stemningen for Landsmøtet var satt!

Landsmøtet valgte Davidsen

Med stående applaus valgte et enstemmig landsmøte i Fagforbundet Jan Davidsen for en ny periode som forbundets leder på landsmøtet lørdag ettermiddag. 1. nestleder Tove Stangnes, som har satt dype spor etter seg i norsk fagbevegelse, stilte ikke til gjenvalg. Som ny nestleder valgte landsmøtet Gerd Kristiansen. Mette Nord fra Telemark ble valgt inn som nytt medlem i Fagforbundets arbeidsutvalg.

Landsmøtet sa JA til LO

– Dette er Arbeidsutvalget veldig glade for. Vi har fått mange bevis for at det er best for medlemmene våre at vi blir i LO, sier en smilende 1. nestleder Tove Stangnes.

| TEKST: KARI-SOFIE JENSSEN |

Stangnes understreker at for kvinnene i Fagforbundet er LO-medlemskapet spesielt viktig. – I arbeidet for likestilling, 6-timers dag og løsning på heltid-deltid problematikken vil vi nå ha hele LO i ryggen. Jeg er veldig glad for dette, sier Stangnes.

Leder Jan Davidsen uttrykte stor glede over samstemmigheten, etter debatten om LO-tilhørighet.

– Vi har en klok ledelse i LO og vi har en klok ledelse i Fagforbundet, sa en smilende forbundsleder.

Det var ti talere som hadde ordet til debatten om hovedorganisasjonstilknytning. Alle snakket for å bli i LO, men bekymringen for organisasjons- og avtalespørsmålet var viktig for flere av talerne.

Foto: Jan Lillehamre

Lo-lederen var strålende fornøyd med den store enigheten i dette spørsmålet.

Arkivfoto

Nedlegging av lokale sykehus er en konsekvens av sykehusreformen.

Regjeringa svikter sykehusene

– Rikshospitalet og Radiumhospitalet alene skal spare 1 milliard kroner, og vurderer hvilke tiltak som må til. Et forslag går ut på å nedbemanne med 1500 stillinger, sa Kjellfrid Blakstad i sin innledning om sykehusreformen og utviklingen av spesialisthelsetjenesten.

| TEKST: TONE ZANDER |

Kjellfrid Blakstad, som er leder av Seksjon helse og sosial, slo fast at regjeringa svikter sykehusene. Hun nevnte at i tillegg til nedbemanning, oppsigelser, omgjøringer av stillinger og utstøting av spesielle yrkesgrupper, så har privatiseringer og omorganiseringer kommet på løpende bånd som konsekvenser av sykehusreformen. Blakstad hevdet at pengemangel og fullstendig mangel på politisk styring er et annet resultat av sykehusreformen.

– Noen mener at sykehusreformen er en suksess, og viser blant annet til reduserte ventelister. Men hvilke ventelister er det egentlig snakk om, spurte Blakstad? Jo, køene på enklere operasjoner som grå stær, lyskebrokk og menisk er blitt mindre, mens ventetiden for de med tykktarmskreft og brystkreft,

kronikere, psykiatriske pasienter og sammensatte lidelser ikke har gått ned. Ventelistereduksjonene handler altså først og fremst om de minst syke, og en raskere behandling av disse lidelsene – på bekostning av andre mer og kostnads-krevende og alvorlige lidelser.

En alvorlig konsekvens av sykehusreformen, er at lokalsykehus legges ned.

– Sentraliseringen er et faktum, slo Blakstad fast. Hun brukte Sykehuset Østfold HF som et eksempel på det som skjer. Her er to lokalsykehus lagt ned, og et nytt privat sykehus godkjent. Og i Askim har den private Ringvollklinikken overtatt lokalene til Askim sykehus – noe de tjener gode penger på.

Kjellfrid Blakstad avsluttet sin innledning med å kreve en ny politikk for sykehusorganiseringen, av en ny regjering som ikke svikter sykehusene.

LANDSMØTET 2005

Ansattes medvirkning skaper bedre tjenester

Asplan Analyse presenterte i dag en rapport om omstilling og privatisering for landsmøtet i Fagforbundet. De to forskerne, Helge Dønnum og Kari Kolle, er blant de norske forskerne som har jobbet lengst med disse spørsmålene.

| TEKST: WEGARD HARSVIK |

Oppdraget fra Fagforbundet var å se på verdien av en omstillingsdyktig kommune og kostnader og nytte ved forskjellige typer omstilling. De har sett på både omstilling styrt ovenfra, privatisering og omstilling der de ansatte trekkes med. Konklusjonen er klar: Det er det de kaller moderne endringsledelse og medarbeider initiert omstilling – modellkommunemetodikken – som kommer best ut.

Asplan har i rapporten utarbeidet et

bredt sett av indikatorer som de har brukt til å måle kostnader og nytte med. Der inngår både kortsiktige økonomiske gevinster og langsiktige gevinster for kommunene og virksomhetene.

Og mens konkurranseutsetting gir rask gevinst på kort sikt, er kostnadene store på lengre sikt.

Modellkommune-metodikken gir på sin side stadig økende nytte, og er på noe lengre sikt mest lønnsom. Forskerne dokumenterer

også hvordan privatisering har store skjulte kostnader, som ikke er synlig i de regnestykkene man hittil har operert med. Minst 5 prosent av de totale kostnadene går bort i ulike omkostninger ved selve konkurranseutsettingen.

Når de private i tillegg skal hente ut et overskudd, blir det dermed mindre midler til å drive

tjenesten eller virksomheten, konkluderer rapporten.

Plakater til kvalitetskampanjen

Her ser dere det foreløpige utvalget av plakater som er produsert. Bestill og heng dem opp på arbeidsplassen din! Det er også annet materiell tilgjengelig i kvalitetskampanjen. For bestilling og mer informasjon gå inn på www.sammenforkvalitet.no

Behov for folkevalgt styring

– Skal de viktigste avgjørelsene i framtidens kommune-Norge tas av folkevalgte organer etter demokratiske diskusjoner? Eller skal markedet bestemme og de med flest penger alltid få rett, spurte Paul Bjerke en lydhør forsamling.

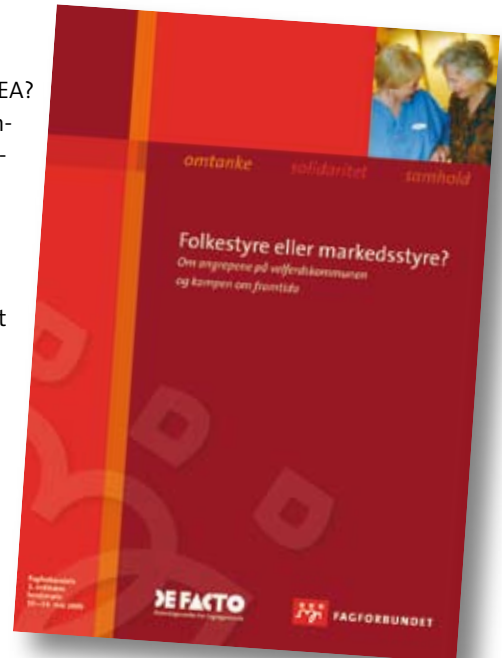
| TEKST: MORTEN LUNDSTEIN |

Dette er kjernes spørsmålet i utredningen «Folkestyre eller markedsstyre – om angrepene på velferdskommunen og kampen om framtida» fra de Facto som ble presentert for landsmøtet. Paul Bjerke fra de Facto viste hvordan kommunesammenslåinger og nye driftsformer som foretaksorganisering, fristilling, fritt brukervalg og «pengene følger brukeren» i virkeligheten er et stortilt forsøk på å skape nye investeringsområder for privat kapital.

Bjerke understreket faren ved å skape et system hvor det offentlige bare skal betale for en minimumstjeneste mens ansvaret for ytterligere kvalitet skyves over på den enkelte, ved å spørre: – Skal de rike sitte i egen spisestue med hvit

duk, levende lys og fasan mens de fattige må sitte i underetasjen med kjøttdeig fra Rimi og plastduk fra IKEA?

Roar Eilertsen fra de Facto presenterte statistikk som viste at kommunenes andel av brutto nasjonalproduktet har vært svært stabil fra begynnelsen av 90-tallet, og at sysselsettingen har vært jevnt økende. Det dramatiske nye i utviklingen er at det private konsumet øker mye mer enn det offentlige. – Ved å underfinansiere offentlige tjenester blir det vanskeligere og vanskeligere å opprettholde tilstrekkelig kvalitet. Dermed skapes en misnøye med offentlig tjenesteproduksjon som kan brukes som brekkstang for private løsninger, konkluderte Eilertsen.

Filmen om Norsk Kommuneforbund

| TEKST: HANS JACOB JACOBSEN |

Før vi flyttet fra Kristian Augustsgate til Keyersgate, ble det gitt signal fra kjelleren. Kollegaer på Posten hadde funnet noe, som kunne være interessant.

Ja visst. I et gammelt stålskap lå noen støvete esker. Det var landsmøtefilmene fra 1946, 1950, 1954 og 1958.

Disse kom godt med i filmen om NKF, som vi hadde laget en førstutgave av, til det siste landsmøtet til NKF i 2003.

I landsmøtefilmen, som ble laget fra 1958-landsmøtet, er det bl.a. unike bilder og lyd fra hilsningstalen til Martin Tranmæl.

Hvis det er noen som vil sikre seg den endelige NKF-filmen til selvkostpris, selges den på Servicetorget, for kr 50 kr.

Filmen varer i 48 minutter.

Da vil du få se og høre blant annet: Torbjørn Henriksen, Einar Gerhardsen, Oscar Torp, Liv Nilsson, Yngve Haagensen og Jan Davidsen.

NHS' historie

Vi minner om at NHS produserte en tilsvarende film for to år siden. Denne kan fortsatt bestilles fra vår postavdeling.

Eksperimentering i eldreomsorgen

Brukervalg har nå vært prøvd ut i Nordstrand bydel i Oslo i en to års periode. Erfaringene er blitt evaluert. Byrådet i Oslo som består av Høyre og FrP vil innføre brukervalg for hele byen innen hjemmetjenester og etter hvert også hjemmesykepleien. Det hadde de bestemt seg for lenge før evalueringsrunden startet!

| TEKST: MARI SANDEN, FAGFORBUNDET OSLO |

Halvparten av Oslos 15 bydeler sier nei takk i sine høringssvar. Hvorfor gjør de det? Kanskje fordi utgiftene til hjemmetjenester inkludert brukervalg har vært 7,2 millioner høyere enn budsjettet i Nordstrand bydel i 2004. Gjentar historien seg, fra forsøkskommuner i Danmark og Sverige?

Høyresida sier at konkurranse gir kvalitet, økt effektiv brukertid og valgfrihet. Brukervalg har ingenting med valgfrihet å gjøre. Det handler om hvem som skal utføre tjenesten, ikke hvilke tjenester som brukeren skal få. Brukermedvirkning er noe helt annet enn brukervalg. Høyresida vil skape et marked for privat hjemmetjeneste og hjemmesykepleie i Oslo. Det er fordi de ønsker at mest mulig av samfunnet skal være styrt av markedet. Vi ser at de små selskapene forsvinner, større profesjonelle selskaper kommer

inn for å ta opp kampen mot den kommunale hjemmehjelpstjenesten. Det har ingenting med kvalitet å gjøre. Store multinasjonale selskaper har troen på at de kan lykkes. Vi kan gå mot en eldreomsorg med større grad av avgifter for tjenester. Byrådet oppnår to ting. Mer marked, mer egenbetaling.

Forsømmer sine egne ansatte

Høyre og FrP skjuler ikke sin agenda. Brukervalg i Nordstrand sikrer de private selskapene flere konkurransefortrinn. For folk flest er det ikke avgjørende om det er private eller kommunen som gir hjemmehjelp. Det viktigste for vurderingen av kvalitet hos brukerne er å ha få mennesker å forholde seg til. I brukervalgsordningen kan kun de private selskapene tilby tilleggstjenester. De private kan sette tak på hvor mange brukere de vil ha. Den kommunale tjenesten har ikke den muligheten. Dette er to av flere

eksempler på hvordan valget blir skjevt.

Fagforbundet Oslo skulle ønske at byrådet og bydelsutvalgslederen brukte mer krefter på å gjøre den kommunale hjemmehjelpstjenesten bedre. Vi skulle ønske at de var sitt arbeidsgiveransvar bevisst. De kunne skryte litt av sine egne ansatte, i stedet for å sette alle krefter inn på å vise fram de private til media. De kunne se litt på sykefravær, og lære litt om et inkluderende arbeidsliv.

Anstrengende forbrukermakt

Ansvar for kvaliteten blir flyttet til brukeren. Kommunen har fortsatt plikten til å levere en tjeneste, men brukeren får ansvaret for å ta valgene. Det blir en ekstra belastning for mange. Behovet for hjemmehjelp og hjemmesykepleie oppstår ofte etter sykeleier eller andre belastende livssituasjoner. I følge nasjonalt kompetansesenter for demens er det ca 30 000 aldersdemente hjemmeboende i Norge. 40 prosent av norske pensjonister sliter med nervøsitet og depresjon. De trenger trygghet, ikke leverandørvalg.

Det byråkratiske utstillingsvinduet

Kvaliteten blir ikke bedre av at den kommunale plikten til å levere tjenester blir

Brukervalg

Brukervalg innen hjemmetjenester betyr at den enkelte bruker skal velge hvilket firma som skal utføre hjemmetjenester hos dem. Erfaringen fra prøveprosjektet i Nordstrand bydel er at de private firmaene tar enkle oppdrag på dagtid, mens det offentlige må ta seg av resten. Av de 1300 brukerne i Nordstrand var det kun 198 (15 prosent) som valgte privat leverandør.

Bestiller/Utfører

For å få brukervalg til å fungere må kommunen / bydelen innføre et klart skille mellom tildeling av og utføring av tjenesten. Dette gjelder også for den

kommunale hjemmetjenesten. I Oslo pålegges derfor alle bydeler å lage egne bestillerkontorer for hjemmetjenester. Det legges også opp til at hjemmesykepleie og hjemmetjenester må skilles, slik at ikke ulike roller blandes.

Prøveprosjekt i Nordstrand bydel

Det har blitt gjennomført et prøveprosjekt med brukervalg i Nordstrand bydel. Erfaringen fra dette er at det blir mer byråkrati og papirarbeid med brukervalg. Dermed brukes det mer penger på administrasjon og mindre på selve tjenesten. Både Fagforbundet og Sykepleierforbundet mener ordningen har ført til mindre samarbeid mellom hjemme-

sykepleien og hjemmetjenesten, noe som gir et dårligere tilbud.

Brukervalg i alle bydeler

Bystyreflertallet i Oslo (Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti) pålegger nå alle bydeler å innføre brukervalg. Arbeiderpartiet, SV og RV går i mot ordningen. De mener dette kun er et valg av leverandør og ikke vil gi noen reell valgfrihet for brukerne. Opposisjonspartiene ønsker i stedet at det skal tildeles mer tid til den enkelte bruker av hjemmetjenesten og at man i større grad skal få være med å bestemme hvilke tjenester som skal utføres.

Illustrasjonsfoto: Jan Lillehamre

mer byråkratisk. Partiene som erklærer seg selv som frontkjemperne mot offentlig byråkrati flytter ressursene fra førstelinjetjenesten og inn i bestillerkontorer. Som bydel Ullern sier i sin høringsuttalelse; «Innføring av brukervalgsordning vil ikke føre til at bydelen totalt sett vil få økte kostnader, men det vil være nødvendig med en overføring av ressurser fra utførtjenesten til søknadsavdelingen» For Nordstrand kostet det sju millioner mer i fjor.

Brukervalg skaper et stort byråkrati med skjemaer og kontrollsedler. De som jobber på bestillerkontoret gjør en god jobb. Men de er satt til å jobbe i et system hvor de mister mye av kontakten til førstelinja, de som skal utføre tjenes-

tene. Bestillerkontoret skal være bindeleddet, en stab ansatte på et kontor med nok fagkunnskap, men med fagkunnskap de ikke bruker i praksis, kun teoretisk.

Kvalitet og muligheten til å velge

Velferdstjenester er mer enn varer. Det er medmenneskelighet og omsorg. Høyre snakker varmt om det på TV og i festtaler, men glemmer i det stykkprisfinansierte Oslo. Oppmerksomheten på effektiv bruketid fører til at hvert minutt må ha inntjening. Pauser forskyves eller faller bort. Opplæring og veiledning blir prioritert ned. Trusselen om at bruker vil bytte leverandør blir brukt som argument til å presse arbeidstakerne enda mer. Dette har konsekvenser for sykefraværet. Dette

har konsekvenser for kvaliteten på tjenestene som tilbys over tid. Vi må snu trenden; fokusere på nærhet til brukeren også når det gjelder beslutninger, tillit til førstelinjetjenesten om at de tilrettelegger tjenestene etter brukernes behov.

Vi har ennå ikke erfaring i Oslo fra hvordan det går når hjemmesykepleie og hjemmehjelp er konkurranseutsatt samme sted. Men vi ser at det faglige svekkes. Forholdet mellom hjemmetjeneste og hjemmesykepleie og de andre fagområdene blokkeres. Dette medfører dårlig utnyttelse av tverrfaglighet og dårligere ressursutnyttelse. Før hadde bydelen et ressursteam. Ressursteamet besto av ergo, fysio, lege, sykepleier, hjemmehjelp osv. Disse så helheten og hvilket behov hver bruker hadde til enhver tid. Vedtakene ble derfor snart gjennomført og brukeren fikk hjelp med en forutsigbar tjeneste.

Hva har vi lært av prosessen så langt i Oslo? Det nytter å kjempe, spesielt sammen med de som har nærhet til tjenestene, og ser at velferden og kvaliteten på tjenestene forsvinner. Vi ser at man ikke skal la seg lure av bestilte rapporter og statistikker. Det er like viktig å finne ut hva de ikke forteller, som hva de forteller. Politikken i Oslo er et ideologisk prosjekt som skal gjøre en størst mulig del av samfunnet vårt om til et marked.

Sist, men ikke minst har vi sett at vi har den riktige løsningen i Fagforbundets alternativ – omstillingsprosjekter. Vi har vellykkede prosjekter bak oss, og vi jobber for å få satt i gang nye i Oslo. All erfaring viser at, blant annet hjemmetjenestene, bare kan forbedres og utvikles i et nært samarbeid mellom brukere og ansatte. Brukervalg har ingenting med kvalitet eller frihet å gjøre. Tvert i mot er det et gammeldags og byråkratisk system som er helt uegnet til å utvikle gode tjenester som ivaretar brukernes behov for hjelp.

Enklere å få yrkesskadeerstatning i Oslo kommune

Arbeidsretten har nå slått fast at har trygdeverket godkjent en skade som yrkesskade og denne skaden medfører arbeidsuførhet, plikter kommunen å betale erstatning. Denne dommen er en viktig seier for oss, konkluderer Jan Helge Gulbrandsen fra Fagforbundet.

| TEKST: MORTEN LUNDSTEIN |

– Medlemmer har fått store tilleggsbelastninger ved at de først er blitt skadet i jobb i Oslo kommunes tjeneste. Deretter har de måttet kjempe for å få utbetalt erstatning etter overenskomstens bestemmelser. Slike saker har økt i antall de siste fem årene. Dette er nå stanset, slår Gulbrandsen fast.

De senere årene har vi dessverre sett mange eksempler på at selv om trygdekontoet godkjente den aktuelle lidelsen

som yrkesskade, nektet Oslo kommune likevel å utbetale erstatning etter overenskomsten. Grunnen var som regel at de stilte langt strengere krav enn trygdekontoet til at arbeidstakeren måtte bevise sammenhengen med den aktuelle ulykken og de lidelser og helseproblemer arbeidstakeren slet med i ettertid. Nå blir det langt vanskeligere for kommunen å trenere slike saker når arbeidstakeren er ansatt i Oslo kommune og dermed omfattet av overenskomsten. Dommen slår klart fast at har trygdeverket godkjent en skade som yrkesskade, har kommunen et klart ansvar etter overenskomsten. Arbeidstakeren har nå krav på både dekning for utgifter ved yrkesskade (§ 5.21), rett til tjenestefri ved yrkesskade (§ 5.22) samt rett til engangserstatning på minst 15 G (§ 5.5) ved hel ervervsuførhet (arbeidsuførhet).

Vær klar over at dommen kun gjelder erstatning etter overenskomsten. Erstat-

ning etter overenskomsten dekker ikke tapt arbeidsfortjeneste på samme måte som erstatning etter yrkesskade-forsikringsloven, men er likevel den mest lønnsomme erstatningsformen for eldre arbeidstakere.

Illustrasjonsfoto

Det New Zealandske eksperiment

Foto: Kjell Olufsen

Lørdag 27. februar hadde Dagens Næringsliv et oppslag over to sider med en artikkel som hadde følgende tittel:

Landet som gjorde alt økonomene sa. «Resultatet er 23 prosent lavere vekst i levestandarden enn OECD-landene forøvrig i de åtte årene omstillingen har vart – og rekordhøy arbeidsledighet».

For en tid tilbake laget Spesialarbejderforbundet i Danmark, nå med i 3F Fellesforbund (telefon: 7030 0300) to videoer og et hefte om disse «reformene».

Noen fagforeninger i Norge har sett filmene og de sier alle som en; Dette burde vi ha fått sett på NRK.

Infoavdelingen i Fagforbundet har noen få videoer igjen. Hvis dere lover dyrt og hellig å returnere videoen kan dere få låne en.

Kontakt:

hansjacob.jacobsen@fagforbundet.no